

Miljøministeriet
Departementet

Den 24. november 2020

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesbeslutning vedrørende fastsættelse af metode og rapporteringsformat vedrørende genbrug i overensstemmelse med Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98- affaldsrammedirektivet (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til kommissionsbeslutning om metoder, medlemsstaterne kan benytte til at monitorere omfanget af genbrug samt regler for, hvordan medlemsstaternes rapportering herom skal finde sted. Forslaget har hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98 om affald som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851 af 30. maj 2018 (herefter affaldsdirektivet). Formålet med forslaget er at fastsætte metoder for, hvorledes medlemsstaterne kan evaluere deres iværksatte genbrugsfremmende foranstaltninger samt overvåge den kvantitative udvikling af genbruget af produkter inden for udvalgte produktgrupper. Herudover fastsætter forslaget, hvorledes resultaterne af denne monitorering af genbrugsaktiviteten skal indrapporteres til Kommissionen i overensstemmelse med de fastsatte rapporteringskrav i affaldsdirektivets artikel 37. Forslaget er i skriftlig procedure i affaldskomiteen med henblik på vedtagelse med frist den 1. december 2020. Forslagets monitorerings- og rapporteringskrav vurderes at have begrænsede statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at påvirke det danske beskyttelsesniveau. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget

Baggrund

Kommissionen har den 17. november 2020 efter en række drøftelser affaldskomiteen fremlagt forslag til kommissionsbeslutning om metoder, medlemsstaterne kan benytte til at monitorere omfanget af genbrug samt regler for, hvordan medlemsstaternes rapportering herom skal finde sted.

Forslaget er fremlagt med hjemmel i art.9 stk.7 og art.37 stk.3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98 om affald som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851 af 30. maj 2018 (herefter affaldsdirektivet).

Forslaget behandles efter en undersøgelsesprocedure i den tekniske tilpasningskomité nedsat under affaldsdirektivet. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget/inden for to måneder forelægge komitéen et

ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget er i skriftlig procedure i affaldskomiteen med henblik på vedtagelse med frist den 1. december 2020.

Formål og indhold

Affaldsdirektivets artikel 9 om affaldsforebyggelse forpligter medlemsstaterne til at træffe en række affaldsforebyggende foranstaltninger, herunder at tilskynde til genbrug af produkter samt at overvåge effekten af disse genbrugsfremmende foranstaltninger. Formålet med nærværende forslag er at fastsætte metoder for, hvorledes medlemsstaterne løbende kan evaluere deres iværksatte genbrugsfremmende foranstaltninger samt overvåge den kvantitative udvikling af genbruget af produkter inden for udvalgte produktgrupper. Herudover fastsætter forslaget, hvorledes resultaterne af denne monitoring af genbrugsaktiviteten skal indrapporteres til Kommissionen i overensstemmelse med de fastsatte rapporteringskrav i affaldsdirektivets artikel 37.

Medlemsstaternes løbende evaluering af iværksatte genbrugsfremmende foranstaltninger skal indeholde en beskrivelse af disse og en beskrivelse af foranstaltningernes faktiske eller forventede effekt på basis af foreliggende data. Der skal ske årlig indberetning herom til Kommissionen, der først og fremmest vil være af kvalitativ karakter, men styret af en række vejledende kriterier fastlagt i et bilag til forslaget.

Forslaget giver betydelig fleksibilitet for, hvorledes medlemsstaterne kan overvåge den kvantitative udvikling af genbruget inden for specifikke produktgrupper. Genbruget skal som minimum monitoreres inden for produktgrupperne tekstiler, elektrisk/elektronisk udstyr, møbler og bygningsmaterialer. Andre produktgrupper, hvor genbrugsforanstaltninger er i værksat, skal også medtages. Der angives i forslaget en række mulige metoder til at måle den kvantitative udvikling i genbruget, herunder, direkte målemetoder, massebalance opgørelser ved input og output fra genbrugsoperatører, spørgeskemaundersøgelser rettet imod genbrugsoperatører eller husholdninger eller andre metoder, som medlemsstaterne vurderer til at være tilsvarende pålidelige eller relevante. Kvantitative opgørelser over mængden af genbruget opgjort i tons inden for de nævnte kategorier skal indrapporteres til Kommissionen hvert tredje år.

Endelig skal medlemsstaterne i forbindelse med den kvantitative opgørelse af mængden af genbrugte produkter udarbejde en såkaldt kvalitetssikringsrapport, hvor der blandt andet redegøres nærmere for de metoder, der er benyttet til at indsamle data, kvaliteten af det indsamlede data samt afvigelser fra tidligere opgørelser.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtagen retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er ikke i dansk lovgivning fastsat regler for, hvordan genbrug af produkter skal monitoreres.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har begrænsede statsfinansielle konsekvenser, idet det indebærer et løbende analyse- og rapporteringsarbejdet, der skal forestås af Miljøstyrelsen. Det vurderes at den årlige afrapportering vedr. de nationale genbrugsforanstaltninger samt den treårige rapportering af genbrugets kvantitative omfang med tilhørende kvalitetssikringsrapport vil kunne gennemføres inden for et gennemsnitligt årligt budget i størrelsesordenen 100.000 kr. Udgifterne vil kunne finansieres inden for rammerne af Miljøstyrelsens budget. Forslaget skønnes ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes ikke at påvirke det danske beskyttelsesniveau.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Danmarks Naturfredningsforening, Rådet for Grøn Omstilling, WWF, Oceana og Plastic Change finder, at der bør opstilles fuldt harmoniserede metoder for måling af omfanget af genbrug i de enkelte medlemsstater og finder det på den baggrund ærgerligt, at de metodiske frihedsgrader i forslaget ikke gør det muligt at sammenligne størrelsen af genbruget i medlemsstaterne. Herudover er det organisationernes vurdering at den monitorering af genbruget, der vil skulle gennemføres i Danmark vil være af ringe kvalitet, hvis den kan finansieres for et årligt budget i størrelsesordenen 100.000 kr. årligt, som anført. Endelig anfører organisationerne at høringsfristen har været for kort.

Dansk Industri stiller sig positivt over for Kommissionens forslag, og foreslår at der efter en årrække foretages en vurdering af de anvendte målemetoder i de enkelte medlemsstaterne med det sigte at ensarte den metodiske tilgang.

Dansk affaldsforening er kritisk overfor, at der ikke foreslås en ensartet fælles opgørelsesmetode og finder især, at den foreslåede kvantitative opgørelsesmetode ikke er realistisk. Foreningen finder det dog acceptabelt at medlemsstaterne i første omgang får mulighed for at prøve sig frem med forskellige opgørelsesmetoder, og er også positiv overfor at medlemsstaterne skal indrapportere deres genbrugs-tiltag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser forslaget velkommen. Regeringen arbejder generelt for en større grad af harmonisering af målemetoderne, således at det er muligt at foretage en sammenligning af genbrugsindsatsen i de enkelte medlemsstater. Regeringen vil derfor arbejde for, at Kommissionen benytter evalueringen af medlemsstaternes monitorering af genbrugsindsatsen ved udgangen af 2023, som grundlag for at fremlægge forslag om mere ensartede og sammenlignelige monitoreringsmetoder. Regeringen anerkender dog, at der er tale om et forslag, der giver så mange metodiske frihedsgrader i forbindelse med monitoreringen, at resultatet af monitoreringen ikke vil kunne benyttes til en egentlig sammenligning af

resultaterne af indsatsen i mellem medlemsstaterne. Regeringen ser dog forslaget, som et anerkendelsesværdigt første skridt til at sætte forøget fokus på genbrugsindsatsen, som dermed vil kunne medvirke til at forebygge affaldsdannelsen.

Regeringen finder, at det i en situation, hvor det vurderes som vanskeligt at opstille fuldt ud harmoniserede regler for at måle størrelsen af genbruget i medlemsstaterne, er fornuftigt at åbne for anvendelsen af forskellige tilgange i monitoreringsindsatsen, og således at ressourceforbruget hertil vil kunne afpasses proportionalt i forhold til det ambitionsniveau for monitoreringen, der vælges i de enkelte medlemsstater.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.